

ผลการสอนกลวิธีด้านความรู้ความคิดที่มีต่อความสามารถในการฟัง
เพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

นางสาวจิตตยา สุภาพ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2541

ISBN 974-332-273-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 188 8๖๑๖ ๗

EFFECTS OF COGNITIVE STRATEGY INSTRUCTION ON ENGLISH
LISTENING COMPREHENSION ABILITY OF MATHAYOM SUKSA FOUR STUDENTS
IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE PRIVATE EDUCATION COMMISSION,
BANGKOK METROPOLIS

MISS CHITTAYA SUWAPHAB

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Teaching English as a Foreign Language

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-332-273-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลการสอนกลวิธีด้านความรู้ความคิดที่มีต่อความสามารถในการฟัง
เพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ใน
โรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวจิตตยา สุวภาพ

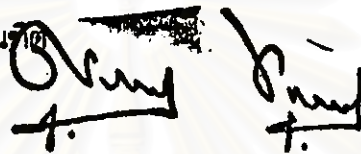
ภาควิชา

มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์สุภัทรา อักษรานูเคราะห์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์นายแพทย์สุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุมิตรา อังวัฒนะกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์สุภัทรา อักษรานูเคราะห์)

.....กรรมการ
(อาจารย์สุจิตรา สวัสดิวงศ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พร้อมพรรณ อุดมสิน)

จิตตยา สุวภาพ : ผลการสอนกลวิธีด้านความรู้ความคิดที่มีต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจ
ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน กรุงเทพมหานคร (EFFECTS OF COGNITIVE STRATEGY INSTRUCTION ON ENGLISH
LISTENING COMPREHENSION ABILITY OF MATHAYOM SUKSA FOUR STUDENTS IN SCHOOL
UNDER THE OFFICE OF THE PRIVATE EDUCATION COMMISSION, BANGKOK METROPOLIS)
อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ , 169 หน้า. ISBN 974-332-273-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนที่ได้รับการสอนกลวิธีด้าน
ความรู้ความคิดโดยตรงและโดยอ้อม และเปรียบเทียบความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนกลวิธีด้านความรู้ความคิดโดยตรง และโดยอ้อม ตัวอย่างประชากร
ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 80 คน ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2541 โรงเรียน
ศรีวิกรม์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงและแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ๆละ 40 คน โดยทั้งสองกลุ่ม
ได้รับการสอนที่ต่างกันคือผู้วิจัยสุ่มให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 ที่ได้รับการสอนกลวิธีการฟังด้าน
ความรู้ความคิดโดยตรง และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 ที่ได้รับการสอนกลวิธีการฟังด้านความรู้ความคิด
โดยอ้อม ใช้เวลาสอนทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการสอน กลุ่มละ 12 แผน และแบบสอบ
ความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ฉบับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และได้รับการตรวจสอบความ
ตรงเชิงเนื้อหา และความถูกต้องในการใช้ภาษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบเท่ากับ .82
หลังการทดลองสอนผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าร้อยละของค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกลวิธีการฟังด้านความรู้ความคิดโดยตรง มีค่ามัธยิมเลขคณิตของ
ความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ คือ 49.27 ค่ามัธยิมเลขคณิตคิดเป็นร้อยละเท่ากับ 61.58 และ
นักเรียนที่ได้รับการสอนกลวิธีการฟังด้านความรู้ความคิดโดยอ้อมมีค่ามัธยิมเลขคณิตของความสามารถในการฟัง
เพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษคือ 41.75 ค่ามัธยิมเลขคณิตคิดเป็นร้อยละเท่ากับ 52.18
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกลวิธีการฟังด้านความรู้ความคิดโดยตรงมีความสามารถในการฟังเพื่อ
ความเข้าใจภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยกลวิธีการฟังด้านความรู้ความคิดโดยอ้อมอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชามัธยมศึกษา.....
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ.....
ปีการศึกษา 2541.....

ลายมือชื่อนิติตจิตตยา สุวภาพ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม.....

C841310 MAJOR
KEY WORD:

TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE
LISTENING COGNITIVE STRATEGY / LISTENING COMPREHENSION
CHITTAYA SUWAPHAB : EFFECTS OF COGNITIVE STRATEGY INSTRUCTION ON
ENGLISH LISTENING COMPREHENSION ABILITY OF MATHAYOM SUKSA FOUR
STUDENTS IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF THE PRIVATE EDUCATION
COMMISSION. BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF.
SUPATRA AKSARANUGRAHA. 169 pp. ISBN 974-332-273-6

The purposes of this study were to study English listening comprehension ability of mathayom suksa four students in schools under the Office of the Private Education Commission taught by direct and embedded cognitive strategy and compare English listening comprehension ability between mathayom suksa four students taught by direct and embedded cognitive strategy. The subjects of this study were 80 mathayom suksa four students studying in the second semester of the academic year 1998 at Srivikorn School , Bangkok Metropolis. They were purposively sampled and divided into two groups which consisted of 40 students each. The researcher taught the two groups differently by assigning one group the experimental group 1 taught by 6-week direct cognitive strategy and the other the experimental group 2 taught by 6-week embedded cognitive strategy. The research instruments constructed by the researcher were 12 lesson plans per group and listening English ability test of which the content validity and the language accuracy were approved by five specialists and the reliability of the test was .82. After teaching, the collected data were analyzed by means of arithmetic mean , percentage of means of arithmetic mean , standard deviation and t - test.

The result of the study were as follows :

1. the arithmetic mean of students taught by direct cognitive strategy on English listening comprehension ability was 49.27 and the percentage of arithmetic mean was 61.58 and the arithmetic mean of students taught by embedded cognitive strategy was 41.75 and the percentage of arithmetic mean was 52.18.
2. English listening comprehension ability of the students taught by direct cognitive strategy was significantly higher than that of the embedded cognitive strategy group at the .05 level.

ภาควิชา.....มัธยมศึกษา
สาขาวิชา.....การสอนภาษาอังกฤษ
ปีการศึกษา.....2541

ลายมือชื่อนิสิต.....จิราพร สุวาทย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกหาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งเสียสละเวลาในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาของการดำเนินการวิจัยด้วยความเมตตา และเอาใจใส่มา โดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สุจิตรา สวัสดิวงษ์ รองศาสตราจารย์ ดร. สมิตรา อังวัฒนะกุล และรองศาสตราจารย์พร้อมพรรณ อุดมสิน คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณา ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจและให้ข้อเสนอแนะทางด้านความเหมาะสม และความถูกต้องของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารและคณาจารย์โรงเรียนศรีวิกรม์ กรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้กำลังใจ ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ตลอดจนขอขอบคุณ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เป็นตัวอย่างประชากรในการให้ความร่วมมือกับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งสนับสนุนเงินทุนบางส่วนในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ตลอดจนขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะครุศาสตร์ และสถาบันภาษาทุกท่านที่ได้ให้บริการในการค้นคว้าเอกสารในการวิจัยเป็นอย่างดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์สุรพันธ์ ยันต์ทอง ผู้ให้กำลังใจและสนับสนุนในการศึกษาต่อในครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ ตลอดจนสมาชิกทุกคนในครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

จิตตยา สุภาพ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	10
สมมุติฐานในการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	14
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
การฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ	16
แนวคิดเกี่ยวกับการฟังเพื่อความเข้าใจ	16
องค์ประกอบของการฟังเพื่อความเข้าใจ	21
กระบวนการในการฟังเพื่อความเข้าใจ	40
ความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจ	45
กลวิธีด้านความรู้ความคิด	51
ความหมายของกลวิธีด้านความรู้ความคิด	51
ความสำคัญ และประโยชน์ของกลวิธี	54
ด้านความรู้ความคิด	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กลวิธีย่อยของกลวิธีด้านความรู้ความคิด	57
การนำกลวิธีด้านความรู้ความคิดไปประยุกต์	61
ใช้กับการสอนการฟังเพื่อความเข้าใจ	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	68
งานวิจัยในประเทศ	68
งานวิจัยต่างประเทศ	71
3. วิธีดำเนินการวิจัย	77
การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	77
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	78
การสุ่มตัวอย่างประชากร	97
การเก็บรวบรวมข้อมูล	98
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	99
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	104
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	109
สรุปผลการวิจัย	110
อภิปรายผลการวิจัย	111
ข้อเสนอแนะ	113
รายการอ้างอิง	115

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	121
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	122
ภาคผนวก ข. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	124
ภาคผนวก ค. ตัวอย่างแผนการสอน	127
ภาคผนวก ง. แบบสอบความสามารถในการฟังเพื่อ ความเข้าใจภาษาอังกฤษ	146
ประวัติผู้เขียน	169

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. กลวิธีด้านความรู้ความคิดที่ใช้ในการทดลองสอนและเวลาที่ใช้สอน	80
2. กลวิธีด้านความรู้ความคิดในการฟังเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ	82
กับจุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการสอนแต่ละชุด	
3. ความแตกต่างของแผนการสอนระหว่างกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1	84
ที่ใช้กลวิธีด้านความรู้ความคิดโดยตรงและกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2	
ที่ใช้กลวิธีด้านความรู้ความคิดโดยอ้อม	
4. แสดงผลค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และอัตราส่วนร้อยละของค่า	105
มัชฌิมเลขคณิตของความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจ	
กับระดับความสามารถทางภาษา หลังการทดลองสอนของนักเรียน	
กลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 ที่ได้รับการสอนกลวิธีด้าน ความรู้ความคิด	
โดยตรง และกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2 ที่ได้รับการสอนกลวิธีด้าน	
ความรู้ความคิดโดยอ้อม	
5. แสดงผลค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และอัตราส่วนร้อยละของค่ามัชฌิม.....	106
เลขคณิตของชั้นความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจกับ ระดับความ	
สามารถทางภาษาหลังการทดลองสอนของนักเรียนกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1	
และกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2	
6. ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	108
และค่าอัตราส่วนวิกฤติ (t) ของคะแนนความสามารถในการฟัง	
เพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษในการทดสอบหลังการทดลองสอนของ	
นักเรียนกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 1 และกลุ่มทดลองกลุ่มที่ 2	

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1. แสดงองค์ประกอบการฟังเพื่อความเข้าใจ ตามแนวคิดของโจเซฟ วิลป์	22
2. กระบวนการในการฟังเพื่อความเข้าใจของดักกลาส แมคคีย์ทิง	41

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย